

Forskarutbildning av lärare i idrott och hälsa

Under våren ges ett nytt tillfälle för lärare i idrott och hälsa att antas till forskarutbildning, med anslutning till Forskarskolan i idrott och hälsas didaktik, FIHD. FIHD drivs i samverkan mellan Gymnastik- och idrottshögskolan, GIH, samt Göteborgs, Malmö och Örebro universitet och skapades 2011 som ett svar på regeringens satsning för att höja kvaliteten i den svenska skolan, särskilt med avseende på "den undervisande rollen".

Medverkan i FIHD innebär att lärarna deltar i kurspaket som innehåller såväl allmänvetenskapliga som utbildningsvetenskapliga och ämnesspecifika kurser. Dessutom genomför läraren ett forskningsprojekt kring en begränsad forskningsfråga av relevans för fysisk aktivitet i skolan eller skolämnet idrott och hälsa. FIHD leder till en licentiatexamen vilket innebär att läraren blir behörig att anställas som lektor i grund- eller gymnasieskolan.

Arbetsgivarens insats innebär att de lärare som deltar i FIHD får möjlighet att bedriva studier och forskning på deltid tre dagar i veckan under tre år med bibehållen lön. Två dagar i veckan arbetar läraren således med sina vanliga arbetsuppgifter.

Det finns många fördelar med forskarutbildning av lärare. Majoriteten av de lärare som tagit en examen inom FIHD är idag verksamma som lärare i grund- eller gymnasieskolan, många som lektorer. Flera av dessa lärare kombinerar undervisning med arbete med skolutveckling.

Deltagande i FIHD innebär att lärarna blir bättre rustade att:

- arbeta med det uppdrag som skollag och läroplaner stipulerar, vilket inkluderar att skolans verksamheter ska vila på vetenskaplig grund och beprövade erfarenheter;
- utveckla undervisningen i idrott och hälsa med avseende på de utvecklingsområden som Skolinspektionen pekar på i sin senaste rapport om ämnet;
- leda såväl ämnesspecifik utveckling som mera övergripande skolutveckling.

Arbetet med övergripande skolutveckling kan inbegripa exempelvis frågor kring elevers lärande, måluppfyllelse, likvärdig bedömning och inkluderande undervisning i alla skolans ämnen såväl som hälsofrämjande insatser.

Även Sveriges Kommuner och Landsting (SKL, 2014) uttrycker sig i skriften *Forskning i kommunens tjänst. Kommundoktorander* positivt om forskarutbildade lärare. Här ses kommundoktoranderna "som en brygga mellan akademisk forskning och den praktiska verksamhet som bedrivs i kommuner, landsting och regioner". Enligt SKL kan forskarutbildade lärare "ägnas åt är skolutveckling i olika former, handledning av kolleger och lärarstudenter, kunskapsspridning och forskning". Forskarutbildning kan leda till att lärare bedriver verksamhetsanknuten, praxisnära forskning.

Så här uttalar sig tidigare FIHD:are om sitt arbete efter examen:

”Att ha en lektor på skolan föder en granskande och nyfiken miljö. Jag kan ställa frågor och leda didaktiska diskussioner som smittar av sig till andra. Att ha någon som säger att "allt är kanske inte så enkelt" i skolmiljön raserar även hierarkiska strukturer som finns på en del skolor, vilket gynnar olika former av samarbeten.” Andreas Jacobsson, Stockholm

”I mitt arbete som lektor ingår numera att arbeta kvalitetshöjande och kompetensutvecklande med en tydlig forskningsanknytning. Uppdragen ska vara förankrade i skolors behov och i det systematiska utvecklingsarbete som sker inom Barn- och ungdomsförvaltningen. BUF:s verksamhetschefer sätter ramarna för uppdragen.” Izabela Seger, Järfälla

”Jag undervisar på Fredrika Bremergymnasiet fyra dagar i veckan i mina ämnen idrott och hälsa samt företagsekonomi. En dag i veckan driver jag andra projekt i skolan, till exempel ett hälsoprojekt som fokuserar på mer rörelse i skolan både för elever och personal. På skolan har vi också utvecklingsarbete bland förstelärare och lektorer där vi arbetar med gemensamma frågor, som till exempel likvärdighet.” Béatrice Gibbs, Haninge